

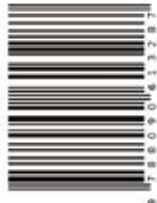

2018

Zahradnický kalendář

ISBN 978-80-906132-8-7

KOSMICKÉ VLIVY NA ROSTLINY

Zdravější rostliny, větší úroda a delší trvanlivost – to všechno slibují zastánci lunárního zahradničení, kteří při péči o svou zahradu využívají kosmických vlivů na rostliny. Podstatou lunárního zahradničení je hypotéza, že Měsíc při svém putování po obloze ovlivňuje mimo jiné vegetační cyklus rostlin. Vědecky tato domněnka nikdy prokázána nebyla, nicméně řada amatérských zahradníků i profesionálů se příznivými a nepříznivými dny pro výsev, výsadbu či sklizeň řídí. Důležité je především respektovat čtyři skupiny rostlin a dobu výsadby.

ČTYŘI SKUPINY ROSTLIN

Všechny rostliny na zahradě lze rozdělit do čtyř skupin – listové, kořenové, květové a plodové. Příslušnost do konkrétní skupiny určuje ta část rostliny, pro kterou ji pěstujeme. Salát tedy patří do listové, mrkev do kořenové a růže do květové skupiny. Každé skupině jsou přiřazena vždy tři znamení zvěrokruhu. Pokaždé, když Měsíc vstupuje do určitého znamení, pozitivně ovlivňuje příslušnou skupinu rostlin.

Znamení

Beran, Lev, Střelec

Býk, Panna, Kozoroh

Blíženci, Váhy, Vodnář

Rak, Štír, Ryby

Část rostliny

plod

kořen

květ

list

Listové rostliny

Výsev, přepichování, výsadbu, pletí, přihnojování a další práce týkající se skupiny listových rostlin provádíme nejlépe ve dnech listů, sklízet však můžeme i jindy. Dny listů nejsou obecně vhodné pro sklizeň ovoce určeného k uskladnění, vhodnější jsou dny květů nebo plodů. Platí to i pro kořen a bylinky na přípravu čajů, které budeme sušit. Pro sklizeň zelí jsou naopak nevhodnější dny listů; salát a jinou zeleninu určenou k okamžité konzumaci můžeme samozřejmě sklízet kdykoliv.

Kořenové rostliny

Pro tuto skupinu platí analogicky totéž co pro listové rostliny: vysévají, přepichují, vysazují, okopávají a sklízí se během dnů kořenů. Stejně důležité je vysazovat je během dnů kořenů v době vhodné pro výsadbu. Sklízíme při klesajícím měsíci, tedy během doby vhodné pro výsadbu.

Květové rostliny

Rostliny patřící do této skupiny vyséváme, přepichujeme, vysazujeme, plejeme a sklízíme během dnů květů. Květiny určené k řezu vydrží nejdéle, pokud je určíme během dnů květů, stejně tak rostliny určené k sušení vydrží déle barevné, když je sklídíme během dnů květů. V těchto dnech také vysazujeme květinové cibule a hlízy a vysazujeme a přesazujeme kvetoucí rostliny – samozřejmě během dnů vhodných pro výsadbu.

Plodové rostliny

Rostliny, které pěstujeme pro jejich plody, vyséváme, vysazujeme, přepichujeme, okopáváme a sklízíme během dnů plodů. Vysazujeme za dnů plodů v době vhodné pro výsadbu. Naopak sklizeň je nevhodnější v době, kdy měsíc stoupá.

Dny plodů

Dny plodů jsou vhodné pro sklizeň a ošetřování ovocných stromů, okurek, rajčat, bobulovin a všech rostlin, které pěstujeme pro plody či semena. Dny kořenů podporují růst podzemních částí, a ošetřujeme proto brambory, červenou řepu, ředkvičky, mrkev nebo cibuli. O květiny a kvetoucí keře se nejlépe postaráme ve dnech květů, naopak dny listů jsou předurčeny pro péči o trávnik, salát nebo bylinky, z nichž používáme listy.

Doba výsadby

Během asi 28 dní oběhne Měsíc Zemí. Prochází při tom všemi znameními zvěrokruhu a v každém se zdrží asi dva a půl dne. V první polovině svého cyklu měsíc stoupá, vzdaluje se od horizontu (stoupající měsíc, ☾), ve druhé polovině naopak klesá (klesající měsíc, ♁).

Pokud Měsíc klesá, je vhodné období pro výsev a výsadbu. Země se nadechuje, všechny síly se soustředí do půdy, je čas pro výsadbu a přesazování všech rostlin, sklizeň kořenové zeleniny nebo řez živého plotu – všechny šťávy klesají do dolních částí rostliny.

Naopak při stoupajícím Měsíci Země vydechuje – řežeme řízky nebo sklízíme ovoce pro uskladnění, protože všechny šťávy v rostlinách stoupají směrem vzhůru. Krátce předtím, než Měsíc dosáhne nejnižšího bodu (přizemí, ♀),

je vhodné posekat trávnik nebo vyplít plevel, protože porostou pomaleji. Opakem přizemí je odzemí (♁) – den, kdy je Měsíc v nejvzdálenějším bodě od Země.

Přibývání a ubývání Měsíce

Během svého 28denního oběhu se Měsíc jednou dostane přesně mezi Zemí a Slunce a tehdy je přivrácená strana zcela tmavá – na Zemi nastává novoluní (☉). Od této doby Měsíc přibývá (dorůstá, ☾). Tato doba je vhodná pro vysazování a přesazování, všechny rostliny snadno zakořeňují. Asi za týden poté dosáhne měsíc první čtvrti (☾). Když Měsíc urazí polovinu své cesty kolem Země, na noční obloze je vidět v úplňku (☾). Stromy ani keře v této době nezastříháváme, protože by uschly, velmi vhodné je v této době hnojení. Od úplňku Měsíc dalších 13 dní ubývá (couvá, ☾) – v této době se daří technickým pracím na zahradě, prospívá také kořenová zelenina. V polovině cesty dosáhne Měsíc poslední čtvrti (☾), a když se dostane opět mezi Zemí a Slunce, nastává novoluní a celý cyklus se opakuje.

Data a časy uvedené v tomto kalendáři jsou převzaty z Nebeského kalendáře plus, verze 3.0, a jsou určeny pro Prahu. V ostatních částech České republiky se mohou lišit v řádech minut.

Duben

Zahrádka není nikdy hotová. V tom směru je zahrádka podobná lidskému světu a všemu lidskému podnikání.

Karel Čapek

Jen v šetrné ruce laskavého zahradníka kvete růže domácího štěstí, v hrubých rukou zvadne.

Božena Němcová

Okrasná zahrada

- * na stanoviště vyséváme lichořeřišnice, měsíček, kokardu, krásenky, černuchy, slunečnice, svačec, letní cypřišek, chrpy, okrasné dýně aj.
- * ideální období pro výsev trávníku, výsadbu živého plotu a růží. Po výsadbě rostliny radikálně seřízneme, abychom podpořili tvorbu nových výhonů

- * rozkvétá většina cibulovin. Místa, kam by ještě bylo možné tyto jarní květiny na podzim vysadit, si označíme už nyní – až se záhony v létě zaplní trvalkami, nebudou místa už patrná. Cibuloviny po odkvetu můžeme slabě přihnojit hnojivem se sníženým obsahem dusíku pro lepší vývoj cibulek. Odkvetlým cibulovinám odstraňujeme semeníky, aby cibule zbytečně nevysilovala tvorba semen
- * vysazujeme lilie (pozor, cibule nemají ochrannou slupku a přímé slunce je může poškodit, proto je nikdy neskladujeme na slunci)
- * řízujeme zeravy (*Thuja*), cypřišky, jalovce, tis
- * seřízneme růže: velkokvěté na 2–4 očka, mnohokvěté na 5–8 oček, odstraníme namrzlé, suché a nevhodně rostoucí výhony. Pnoucím, sadovým a nízkým pokryvným růžím odstraníme pouze suché a přestárlé výhony. Půdu kolem růží je třeba neustále kypřit, ale pouze měle
- * přesadíme a seřízneme přezimované balkonové květiny. Balkonové rostliny množené řízků umístíme na dostatečně světlé a teplé místo (kolem 18 °C) a důkladně zaléváme. Rozvětvení podpoříme zaštipnutím vrcholu

- * stálezelené trvalky vyčistíme od uschlých a starých listů (juka, jaterník, škornice, čemeřice, bergénie, čistec aj.), ze záhonů odstraníme listí a zbytky zimního krytu, nakypříme a přihnojíme
- * vertikutátorem nebo speciálními hráběmi provzdušníme trávník. První posečenou travu využijeme jako mulč k růžím a okrasným dřevinám

- * začíná boj s plevelem, důležité je zejména zabránit vysemenění
- * záhony, kam budeme vysazovat letničky, nyní odplevelíme a zapravíme kompost či hnojivo (NPK, Cererit)
- * mladé výhony růží napadené pilatkou (pozná se podle listů stočených do ruliček) odřízneme, případně ošetříme postřikem
- * stále pokračujeme v boji proti slimákům. Mimořádně ohrožené jsou např. chrpy, kopretiny, hosty, rašící jiriny, lilie aj.

Pokojové rostliny

- * částečně seřízneme ibišky a přihnojíme
- * pokojové rostliny nepřenášíme do skleníku, mohli bychom si s nimi přenést i choroby a škůdce

- * deset dnů před Velikonocemi vysejeme do misky osení – pšenici nebo ječmen

Zahrada pro vozíčkáře

Pro vozíčkáře jsou klíčové pevné, rovné a snadno přístupné cesty.

Nezbytné jsou vyvýšené, max. 70 cm vysoké záhony, spíše úzké než široké, nebo pěstební nádoby. K zavlažování je vhodná automatická závlaha, příp. hadice. Základem zahrady jsou kompaktní a nepoléhavé rostliny, zejména trvalky, letničky jsou praktičtější spíše do nádob. Kromě vzhledu se zaměřte i na dotykové vjemy, tzn. bylinky s hebkými listy, štětinaté traviny nebo pichlavé keře.

Rostliny
z legend
a pověstí

O pomněnce se sice v herbářích nic moc nepíše, zajímavá je ale její symbolika. Barvou připomínala Keltům i Slovanům nejvíce smrt – modrá jako odkvrtená, zmrzlá nebo kovová. Věřilo se také, že šťáva z pomněnky tvrdí ocel. Podle jedné z legend získala pomněnka jméno po muži, který trhal své milé na břehu řeky květiny, ale proud vody ho strhl a rychle unášel pryč. V poslední chvíli stačil ještě hodit kytičku na břeh a na svou milovanou zavolal – nezapomeň na mě! Odtud název pomněnka neboli pomni, myslí na mě.

Zajímavé je, že stejný význam má pomněnka i v dalších jazycích – slovensky se řekne nezábudka, anglicky forget-me-not a německy das Vergissmeinnicht. V souladu s tímto významem se pomněnka často vysazuje na hroby a zednáři ji dodnes nosí na klopě na památku bratrů, kteří za myšlenku svobodného zednářství zemřeli.

Pomněnka lesní

1

NEDELE

Hugo

Boží hod velikonoční

Váhy

Ubývající měsíc těsně po úplňku je ideálním dnem pro hnojení.

2

PONDĚLÍ

Erika

Velikonoční pondělí

00,58 Štír

Salát vysazený ve dnech Štíra při ubývajícím měsíci nevyroste příliš rychle.

 °C

3

ÚTERÝ

Richard

Štír

Dny Štíra při ubývajícím měsíci jsou vhodné pro založení kompostu a výsev salátu.

 °C

4

STŘEDA

Ivana

08,56 Střelec

Dny Střelce za ubývajícího měsíce jsou vhodné pro řez ovocných stromů.

 °C

5

ČTVRTEK

Miroslava

Střelec

Dny Kozoroha při ubývajícím měsíci jsou vhodné pro zakládání zahradních cest.

 °C

6

PÁTEK

Vendula

20,03 Kozoroh

Odzemí – den vhodný pro výsevy.

 °C

7

SOBOTA

Heřman
Hermína

Kozoroh

 °C

8

NEDĚLE

Ema

Kozoroh

09,21
6,29 0
 °C

TRÁVNÍK PRO NETRPĚLIVÉ

Rychlou možností pro ty, kteří nechtějí čekat na trávník z výsevu, je položení travních koberců. Speciálně vypěstované travní drny se v pásech strojově sloupnou a do několika hodin položí na místo určení. Oproti výsevu se sice jedná o drahý postup, drny ale přirostou k podkladu během několika týdnů a plně zatížení snesou už po třech týdnech. U setého trávniku je nutné čekat několik měsíců, než se dostatečně rozroste a zahustí. Drny si však pořizujte u osvědčené firmy, nejlépe z blízkého okolí. Čím větší vzdálenost, tím se zvyšuje pravděpodobnost proschnutí a neujmutí travního koberce. Položení trávniku neoddlužte – ideální je pro něj vlhké počasí co nejdříve po dodávce. Půda musí být před pokládkou už připravená, prokypřená, uválená a zavlažená.

BARVENÍ VAJÍČEK

K barvení velikonočních vajíček můžete použít přírodní barvy. Žlutého odstínu docílíte pomocí kurkumy nebo slupky kuchyňské cibule. Slupky z červené cibule vajíčka obarví zase do hněda a ne-tradiční modrozelené barvy dosáhnete čerstvým fialovým zelím. Postup je následující. Do vody se čtyřmi lžicemi octa vložte nakrájené zelí nebo jiné ingredience a vejíčka. Od množství barvicích přísad se odvíjí intenzita výsledné barvy. Vše vařte 10 minut a vejce pak nechte minimálně dvě hodiny v barevném nálevu luhovat. Lesk na závěr dodá vajíčkům trochu rozetřeného sádla.

KROKUSY V TRÁVNÍKU

Určitě jste už v nabídkách květinářství zahlédli předpěstované krokusy. Právě nyní si je můžete vysadit i do trávniku. Ideální je osluněné místo s propustnou a mírně vlhkou půdou. Nezapomeňte ale, že místo s krokusy je možné posekat až ve chvíli, kdy jim zaschnou listy, což může být klidně až v květnu. V opačném případě byste se připravili o květy v příštím roce.

PRVNÍ PLAMÉNKY

Časně kvetoucí plaménky – horský a alpský – náleží k pěkným popínavkám, jejichž pěstování zvládne i začátečník. Nezaberou moc místa, kvetou hned zjara a obvykle se rychle a bohatě rozrůstají. Vysazovat se mohou i v kvetoucím stavu. Stanoviště mají rádi slunné, místo, z něhož vyrůstají, musí být však zastíněné. Důležitá je také opora a je jedno jestli je bude pergola nebo starý plot. Počítejte ale s tím, že se hodně rozrůstají. Čas na zmlazení nastává u starších rostlin po odkvětu, tedy koncem dubna.

PLASTOVÉ VS. HLINĚNÉ KVĚTINÁČE

Obojí mají své výhody a nevýhody. Hliněné mají porézní stěny. Odpařuje se z nich proto voda, která by jinak zůstala uvnitř, tj. v substrátu. Pokud jsou naopak zapuštěné ve vlhké půdě, přijímají vlhkost z okolí. Substrát v těchto nádobách tedy rychleji vysychá, ale jen zřídka v něm dochází k přemokření (pokud květináč vložene nestojí ve vodě). Soli ze závlivové vody na nich také zanechávají nehezke mapy, které lze ale odstranit. Plastové květináče jsou lehké, pevné a hygienické. Jelikož mají nepropustné stěny, substrát v nich méně vysychá.

Travní směs do sucha

Travní směs je určena pro stanoviště, jehož horší vláhové podmínky neumožňují zdárný růst a vývoj jiných travních směsí. Travník založený z této směsi se vyvíjí pomaleji (komponenty vzcházejí 15–20 dnů). Postupně se zapojuje a dobře přečkává krátkodobé přísušky a snáší i běžnou zátěž.

→ www.aros.cz

Talent proti rzi

Na listech hrušní se velmi často objevují oranžové skvrny. Jedná se o rez hrušňovou, dvoubytou rez, která se v létě vyskytuje na hrušních a na podzim se přesouvá na jalovce, kde přezimuje. Na jaře se na jalovcích objeví velké rosolovité útvary, z kterých se pak spory opět šíří na hrušně.

Na tuto chorobu mají vedlejší účinky přípravky proti strupovitost jádřovin, například Talent. Aplikace se provádí postřikem na konci kvetení.

Loxiran -S- Přípravek proti mravencům

Mravenci do přírody patří, ovšem problém nastává, když se objeví příliš blízko staveb, které mohou poškodit. Přípravek od firmy Neudorff Loxiran -S- je určen pro rychlou likvidaci mravenců, zejména na terasách a jiných zpevněných plochách v okolí domu. Účinnou látkou je přírodní pyrethrin z květů kopretin.

Loxiran -S- je červený prášek, který je možné použít ve formě posypu nebo postřiku, působí okamžitě. Aplikuje se přímo do mraveniště nebo na mravenčí stezky. Přípravek se velmi dobře rozpouští ve vodě. Připraveným roztokem je dobré postříkat nejen mravenčí stezky, ale nastříkat je i do různých štěrbin a mezi dlaždice.

Používejte biocidy bezpečným způsobem. Před použitím si vždy přečtěte označení a informace o přípravku.

→ www.neudorff.cz

Finalsan

Plevel, mech, řasy... A co s tím? Řešením je Finalsan – Přípravek proti plevelům. Finalsan je totální herbicid určený k odstranění plevelů, travin, ale likviduje také mechy a řasy. Obsahuje kyselinu pelargonovou, přírodní účinnou látku, která patří mezi mastné kyseliny, běžně se vyskytující v přírodě, a nezanechává v půdě žádná rezidua. Působí pouze na zelené části rostlin, proto lze přípravek bez problémů použít pod stromy a keři. Účinkuje během jednoho dne. Nezanechává skvrny na většině druhů kamenů, proto se dá používat nejen na zahradě, ale i na terasách a cestách. Velkou výhodou Finalsanu je, že ihned po zaschnutí mohou na ošetřované plochy lidi i zvířata. Přípravek neškodí včelám.

→ www.neudorff.cz

Beran (21. 3. – 20. 4.)

Beran je ohnivé znamení a lidé v něm zrození žijí rychle, naplno a do všeho jdou po hlavě. I proto mívají často bolesti hlavy. Kvůli svému životnímu tempu své zdravotní potíže často podceňují, onemocnění přecházejí nebo nedoléčí. Ze stejného důvodu trpí také nespavostí a občas i nervozitou. Potřebují proto zklidnit, mírně utlumit a výrazně zpomalit.

Ke zklidnění Beranům výrazně pomůže chmel, ať už v podobě malého piva, které je přírodním sedativem, nebo uklidňujícího čaje z chmelových šištic zalitých horkou vodou. Šištica je možné si také usušit a zašít do malého polštáře na spaní nebo si je večer přidat do relaxační koupele.

Kromě chmele je na nespavost vhodný také zklidňující čaj z meduňky nebo mléko s medem. Doporučený je i pohyb na čerstvém vzduchu a večerní procházky před spaním. Při bolestech hlavy pomůže Beranům dobromysl, heřmánek, čaj připravený z máty, uklidňující účinky má také třezalka, bukvice lékařská a řebříček.

Berany postihují rovněž obtíže s očima, nedoslýchavost a jejich ústa mohou trpět opary, aftami nebo popraskanými rty. Při očních problémech dobře poslouží borová voda nebo tampony namočené v zeleném čaji, které oči zklidní. Nachlazení předejde konzumace česneku nebo odvar z černého bezu a imunitu podpoří i bylinky, které čistí krev.

Tišící čaj z oregana

Éterické oleje z listů oregana tiší bolest hlavy. Čajovou lžičku sušeného oregana proto zalijte 150 ml vroucí vody, odstavte, přikryjte a nechte 10 minut stát. Po přecezení pijte tři šálky denně.

Mátový olej na bolesti

Olej z máty peprné mírní ostrost návalových bolestí hlavy. Několikrát za den si s ním proveďte masáž nad spánky. Pořídíte ho například v lékárně.

Nálev z koprovných semen

Tento léčebný prostředek americké lidové medicíny posiluje nervy a napomáhá dobrému spání. Jednu čajovou lžičku koprovných semen podrťte v hmoždíři a následně zalijte 200 ml vroucí vody. Nechte 10 minut luhovat, poté tekutinu přecedte přes husté sítko nebo plátýnko a zamíchejte do čaje med. Pijte dva šálky denně, ten druhý krátce před spaním.

Časování zahradnických prací do konkrétních měsíců v roce může narážet na problém různých klimatických poměrů v oblastech s rozdílnou nadmořskou výškou. Fenologický kalendář je užitečnou pomůckou, díky níž si můžeme ověřit, že prováděné práce jsou

JARO Kvetení lísky (předjaří)

- * preventivně ošetříme ovocné stromy proti škůdcům (postřik na „myší ouško“)
- * přesadíme slabě kvetoucí trvalky
- * seřízíme růže, popínavé hortenzie, oleandr
- * provedeme prosvětlovací řez keřů kvetoucích časně v létě (kolkvície, kalina, trojpek, tavola, čimišník, muchovnik, pustoryl aj.)
- * už před rozkvetem přihnojíme cibuloviny, nejlépe kompostem
- * vysazujeme prostokořenné růže
- * pod sklo vysejeme letničky
- * seřízíme vinnou révu
- * prosvětlíme drobné ovoce (rybíz, angrešt, josta)
- * vysejeme ředkvičky, mrkev, salát a papriky
- * vysadíme šalotku

Kvetení zlatice (začátek jara)

- * odkvetlé polštáře tařičky (Aubrieta) seřízíme
- * vysadíme jiřiny
- * vápníme trávník
- * seřízíme přezimované pelargónie
- * vřesovec po odkvětu zkrátíme o polovinu
- * seřízíme hortenzie
- * přeházíme kompost založený na podzim
- * trvalky přihnojíme organicko-minerálním hnojivem
- * seřízíme levanduli
- * odstraníme přebytečné výhony ostružiníku
- * vysejeme okrasné tykve, ředkvičky, špenát, salát
- * vysazujeme brambory, květák, vinnou révu

Kvetení jabloň (jaro)

- * vyséváme letničky na stanoviště
- * tvarujeme stálezelené keře
- * přesazujeme a začíneme přihnojovat nádobové rostliny
- * rozdělíme starší trsy trvalek
- * vyséváme salátové okurky, keřičkové fazole a petržel
- * do nádob na terasy vysazujeme papriky, měsíční jahody, keřičková rajčata

LÉTO Kvetení černého bezu (začátek léta)

- * seřízíme zimoztráz a tis
- * vysazujeme kontejnerované růže
- * vyséváme měsíček, krásenky, černuchy a jiné letničky
- * přihnojíme mečiky, jiřiny a tulipány
- * ošetříme růže proti mšicím
- * provedeme řez jabloň na špalírech
- * na prázdná místa v záhonech vyséváme kozlíček, salát, ředkvičky, lžičník, špenát
- * vysazujeme květák
- * nakopčíme brambory
- * vyséváme mrkev, brokolici a kadeřávek
- * odstraňujeme květy rebarbory
- * sklízíme třešně

Kdy ošetřovat rostliny proti chorobám

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Hořká pihovitost jablek							■					
Padlí jabloňové				■	■	■	■	■				
Strupovitost jabloní				■	■							
Sazovitost jabloní									■	■		
Strupovitost hrušně				■	■							
Rez hrušňová					■	■	■	■				
Puchrovitost švestek				■	■							
Moniliový úžeh peckovin			■	■								
Kadeřavost broskvoní		■	■	■	■	■	■	■	■			
Bakteriová skvrnitost ořešáku			■	■								
Padlí angreštu			■	■	■							
Šedá hniloba jahodníku				■	■	■	■	■				
Skvrnitost listů jahodníku					■	■	■	■				
Padlí okurek				■	■	■	■	■				
Vadnutí okurek				■	■	■	■	■				
Plíseň okurková						■	■	■	■			
Plíseň rajčete (bramborová)						■	■	■	■	■		
Padlí révové					■	■	■	■				
Plíseň cibulová						■	■					
Černá skvrnitost růží					■	■	■	■	■			
Padlí na růžích				■	■	■	■					

Zahrada v souladu s přírodou

Zahrada
v souladu s přírodou

W. Neudorff GmbH KG • An der Mühle 3 • 31860 Emmerthal • Německo

www.neudorff.cz